

Punt 3 | Debat i votació de les esmenes presentades en la tramitació en lectura única

Proposició de llei de modificació de la Llei 21/2000, del 29 de desembre, sobre els drets d'informació concernent la salut i l'autonomia del pacient, i la documentació clínica

202-00070/13

PRESENTACIÓ: GP PSC-UNITS, GP JXCAT, GP ECP

Reg. 111243 / Admissió a tràmit: Mesa del Parlament, 03.10.2023

A la Mesa del Parlament

Alícia Romero Llano, portaveu del Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar, Mònica Sales de la Cruz, portaveu del Grup Parlamentari de Junts per Catalunya, David Cid Colomer, portaveu del Grup Parlamentari d'En Comú Podem, d'acord amb el que estableixen els articles 111.b i 138.2 del Reglament del Parlament, presenten la proposició de llei següent i sol·liciten que es tramiti pel procediment de *lectura única*:

Proposició de llei de modificació de la Llei 21/2000, de 29 de desembre, sobre els drets d'informació concernent la salut i l'autonomia del pacient, i la documentació clínica

Exposició de motius

I

A Catalunya, la Llei 21/2000, de 29 de desembre, sobre els drets d'informació concernent la salut i l'autonomia del pacient va regular per primera vegada a l'Estat espanyol la possibilitat d'elaborar documents de voluntats anticipades (DVA), per tal que cadascú pugui determinar els tractaments i les intervencions mèdiques que accepta o rebutja en cas que es trobi en una situació en la qual no pugui expressar la seva voluntat.

L'article 8.2 d'aquesta Llei fixa que la declaració de voluntats anticipades es pot formalitzar davant de notari —en aquest supòsit, no cal la presència de testimonis— o davant de tres testimonis majors d'edat i amb plena capacitat d'obrar, dels quals dos, com a mínim, no han de tenir relació de parentiu fins al segon grau ni estar vinculats per relació patrimonial amb l'atorgant.

Posteriorment, mitjançant el Decret 175/2002, de 25 de juny, el Govern de la Generalitat de Catalunya va crear i regular el Registre de voluntats anticipades. Aquest Decret facilita l'accés de les professionals implicades a les instruccions expressades per la persona que hagi emès la seva voluntat anticipada, sense que la inscripció dels documents en el registre tingui el caràcter de condició necessària per a la seva validesa.

A l'Estat, la Llei 42/2002, de 14 de novembre, bàsica reguladora de l'autonomia del pacient i de drets i obligacions en matèria d'informació i documentació clínica va establir, en l'article 11, el marc normatiu dels documents d'instruccions prèvies en uns termes en els quals encaixava la regulació catalana vigent. A més, va reconèixer que pertoca a cada servei de salut regular el procediment propi adequat per tal que, arribat el cas, es garanteixi el compliment de les instruccions prèvies de cada persona.

II

La forma en què està regulada la formalització del DVA a la Llei 21/2000 presenta diferents traves burocràtiques que colpegen amb més força les poblacions més vulnerables, com ara la gent gran i la gent sense recursos econòmics. El pagament de la notaria o la dificultat que pot comportar el trobar tres testimonis per formalitzar el DVA són obstacles insalvables per a moltes persones.

La majoria de les comunitats autònomes han legislat i desplegat normativa aquestes previsions i han fixat uns requisits més assequibles que els fixats per la legislació catalana sobre les condicions i el procediment per a l'atorgament dels documents de voluntats anticipades. Per exemple, a Aragó i la Comunitat Valenciana es pot atorgar davant de només dos testimonis, i en el cas d'Andalusia, Cantàbria, Castella la Manxa, Comunitat Valenciana, Galícia, Illes Balears, Madrid i Navarra, s'ha previst que el DVA es pugui atorgar davant del personal habilitat dels centres sanitaris. Aquesta major facilitat en la tramitació del procediment ha permès en aquells territoris incrementar notablement el nombre de les persones que atorguen el seu DVA.

A Catalunya, segons dades de l'Estat, el percentatge de DVA atorgats per 1.000 habitants és d'un 14,15%, lluny, per exemple, del 22,36% de la Comunitat Foral de Navarra. Això és degut al fet que els passos a seguir per atorgar i posteriorment registrar el document de voluntats anticipades constitueixen un tràmit complex i difícil de complir. Això suposa un greuge comparatiu per a moltes persones que no poden obtenir el concurs dels tres testimonis amb els requisits exigits per l'art. 8.2.b), ja sigui perquè es troben en situacions de soledat o perquè no volen donar a conèixer a tercers alguns aspectes que formen part de la seva intimitat. Aquestes persones són, en bona part, dones amb una situació econòmica de vulnerabilitat, per a les quals el cost dels aranzels notariais representa un seriós inconvenient i aconseguir la fotocòpia compulsada del DNI de cadascun dels tres testimonis requerits, un vertader impediment.

III

Per tot allò es proposa la modificació de l'apartat 2 de l'article 8 de la Llei 21/2000, de 29 de desembre mitjançant la inclusió d'una nova lletra c, per la qual es reconeix també la possibilitat d'atorgar el DVA davant les i els professionals sanitaris, de manera que aquests professionals també podran complir la funció de testimoniatge. Això permetrà agilitzar la tramitació del DVA i facilitar l'atorgament i la presentació sense perdre el degut rigor en la prestació del testimoniatge, sempre que l'atorgant sigui una persona major d'edat, amb capacitat suficient i que expressa les seves instruccions de manera lliure, com exigeix l'article 8.1 de la Llei 21/2000.

De fet, en l'actualitat, qui normalment informa els pacients sobre la possibilitat d'atorgar el DVA, els orienta sobre els aspectes i situacions que convé tenir en compte en redactar-lo, i els informa sobre les opcions i el contingut d'aquest document, són els i les infermeres i treballadores socials sanitàries adscrites als centres d'atenció primària, als centres hospitalaris i als centres sociosanitaris. Per tant, el reconeixement a les i els professionals sanitaris de la funció de testimoniatge en l'atorgament dels documents de voluntats anticipades no suposarà altra cosa que completar mitjançant una continuïtat lògica la funció que ja presten en l'actualitat. Alhora, permetrà agilitzar la possibilitat de tramitar la seva inscripció al Registre, que en l'actualitat ja es pot fer des dels centres sanitaris esmentats.

A més, aquesta modificació ha de contribuir també a desburocratitzar el procés assistencial, millorar el temps dedicat a l'assistència dels pacients i, en general, facilitar la prestació de l'assistència als equips sanitaris, ja que en comptar amb una major proporció de pacients que hagin atorgat el seu document de voluntats anticipades i en disposar d'accés electrònic als documents atorgats, podran conèixer de forma ràpida i precisa les opcions de les persones a les quals han d'intervenir.

Per tot l'exposat, el Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar, presenta la següent:

Proposició de llei de modificació de la Llei 21/2000, de 29 de desembre, sobre els drets d'informació concernent la salut i l'autonomia del pacient, i la documentació clínica

Article 1

S'afegeix una nova lletra c a l'apartat 2 de l'article 8 de la Llei 21/2000, de 29 de desembre, sobre els drets d'informació concernent la salut i l'autonomia del pacient, i la documentació clínica.

«Article 8. Les voluntats anticipades

1. El document de voluntats anticipades és el document, adreçat al metge responsable, en el qual una persona major d'edat, amb capacitat suficient i de manera lliure, expressa les instruccions a tenir en compte quan es trobi en una situació en què les circumstàncies que concorrin no li permetin d'expressar personalment la seva voluntat. En aquest document, la persona pot també designar un representant, que és l'interlocutor vàlid i necessari amb el metge o l'equip sanitari, perquè la substitueixi en el cas que no pugui expressar la seva voluntat per ella mateixa.

2. Hi ha d'haver constància fefaent que aquest document ha estat atorgat en les condicions esmentades en l'apartat 1. A aquest efecte, la declaració de voluntats anticipades s'ha de formalitzar mitjançant un dels procediments següents:

- a) Davant de notari. En aquest supòsit, no cal la presència de testimonis.
- b) Davant de tres testimonis majors d'edat i amb plena capacitat d'obrar, dels quals dos, com a mínim, no han de tenir relació de parentiu fins al segon grau ni estar vinculats per relació patrimonial amb l'atorgant.

c) Davant les i els professionals sanitaris.

3. No es poden tenir en compte voluntats anticipades que incorporin previsions contràries a l'ordenament jurídic o a la bona pràctica clínica, o que no es corresponguin exactament amb el supòsit de fet que el subjecte ha previst a l'hora d'emetre-les. En aquests casos, s'ha de fer l'anotació raonada pertinent a la història clínica del pacient.

4. Si hi ha voluntats anticipades, la persona que les ha atorgades, els seus familiars o el seu representant ha de lliurar el document que les conté al centre sanitari en què la persona és atesa. Aquest document de voluntats anticipades s'ha d'incorporar a la història clínica del pacient.»

Disposicions finals

Disposició final primera. Entrada en vigor

Aquesta llei entra en vigor l'endemà d'haver estat publicada en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

Disposició final segona. Efectes econòmics i pressupostaris

Els efectes econòmics i pressupostaris que els preceptes d'aquesta Llei puguin comportar en els pressupostos de la Generalitat seran exigibles a partir de l'exercici pressupostari posterior a la seva entrada en vigor.

Palau del Parlament, 20 de setembre de 2023

Alicia Romero Llano, GP PSC-Units; Mònica Sales de la Cruz, GP JxCat;
David Cid Colomer, GP ECP, portaveus

ORDENACIÓ DE LES ESMENES PRESENTADES

TEXT PRESENTAT

Article 1

S'afegeix una nova lletra *c* a l'apartat 2 de l'article 8 de la Llei 21/2000, de 29 de desembre, sobre els drets d'informació concernent la salut i l'autonomia del pacient, i la documentació clínica.

«Article 8. Les voluntats anticipades

1. El document de voluntats anticipades és el document, adreçat al metge responsable, en el qual una persona major d'edat, amb capacitat suficient i de manera lliure, expressa les instruccions a tenir en compte quan es trobi en una situació en què les circumstàncies que concorrin no li permetin d'expressar personalment la seva voluntat. En aquest document, la persona pot també designar un representant, que és l'interlocutor vàlid i necessari amb el metge o l'equip sanitari, perquè la substitueixi en el cas que no pugui expressar la seva voluntat per ella mateixa.

2. Hi ha d'haver constància fefaent que aquest document ha estat atorgat en les condicions esmentades en l'apartat 1. A aquest efecte, la declaració de voluntats anticipades s'ha de formalitzar mitjançant un dels procediments següents:

- a) Davant de notari. En aquest supòsit, no cal la presència de testimonis.
- b) Davant de tres testimonis majors d'edat i amb plena capacitat d'obrar, dels quals dos, com a mínim, no han de tenir relació de parentiu fins al segon grau ni estar vinculats per relació patrimonial amb l'atorgant.

c) Davant les i els professionals sanitaris.

3. No es poden tenir en compte voluntats anticipades que incorporin previsions contràries a l'ordenament jurídic o a la bona pràctica clínica, o que no es corresponguin exactament amb el supòsit de fet que el subjecte ha previst a l'hora d'emetre-les. En aquests casos, s'ha de fer l'annotació raonada pertinent a la història clínica del pacient.

4. Si hi ha voluntats anticipades, la persona que les ha atorgades, els seus familiars o el seu representant ha de lliurar el document que les conté al centre sanitari en què la persona és atesa. Aquest document de voluntats anticipades s'ha d'incorporar a la història clínica del pacient.»

ESMENES PRESENTADES

Esmena 1

GP de Ciutadans (1)

~~De supressió~~

~~2. e) Davant les i els professionals sanitaris.~~

Esmena 2

GP Socialistes i Units per Avançar, GP d'Esquerra Republicana, GP de Junts per Catalunya, GP d'En Comú Podem (1)

De modificació de l'apartat c) de l'article 1

[...]

c) Davant un o una professional sanitària, de l'àmbit de l'atenció primària, hospitalària o sociosanitària, preferentment dels centres que li siguin de referència.

[...]

Esmena 3

GP de Ciutadans (2)

De modificació

[...]

c) Davant de tres professionals sanitaris, que s'hagin registrat a tal efecte en un registre que habilitarà el Departament de Salut, dels quals almenys un haurà de ser extern a l'equip sanitari que estigui tractant la malaltia de la persona. Aquest tràmit serà gratuït.

[...]

Esmena 4

GP de Ciutadans (3)

D'addició

[...]

d) En cas de risc vital d'una persona que es troba sota tractament mèdic dins d'un establiment de salut, davant d'un procurador del torn d'ofici. Aquest tràmit serà gratuït.

[...]

TEXT PRESENTAT

Disposició final primera. Entrada en vigor

Aquesta llei entra en vigor l'endemà d'haver estat publicada en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

ESMENES PRESENTADES

Esmena 5

GP Socialistes i Units per Avançar, GP d'Esquerra Republicana, GP de Junts per Catalunya, GP d'En Comú Podem (2)

De modificació a la disposició final primera

Disposició final primera. Entrada en vigor

Aquesta llei entra en vigor *dos mesos després* d'haver estat publicada en el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya.

TEXT PRESENTAT

Disposició final segona. Efectes econòmics i pressupostaris

Els efectes econòmics i pressupostaris que els preceptes d'aquesta Llei puguin comportar en els pressupostos de la Generalitat seran exigibles a partir de l'exercici pressupostari posterior a la seva entrada en vigor.

ESMENES PRESENTADES

No hi ha cap esmena presentada

TEXT PRESENTAT

Exposició de motius

I

A Catalunya, la Llei 21/2000, de 29 de desembre, sobre els drets d'informació concernent la salut i l'autonomia del pacient va regular per primera vegada a l'Estat espanyol la possibilitat d'elaborar documents de voluntats anticipades (DVA), per tal que cadascú pugui determinar els tractaments i les intervencions mèdiques que accepta o rebutja en cas que es trobi en una situació en la qual no pugui expressar la seva voluntat.

L'article 8.2 d'aquesta Llei fixa que la declaració de voluntats anticipades es pot formalitzar davant de notari –en aquest supòsit, no cal la presència de testimonis– o davant de tres testimonis majors d'edat i amb plena capacitat d'obrar, dels quals dos, com a mínim, no han de tenir relació de parentiu fins al segon grau ni estar vinculats per relació patrimonial amb l'atorgant.

Posteriorment, mitjançant el Decret 175/2002, de 25 de juny, el Govern de la Generalitat de Catalunya va crear i regular el Registre de voluntats anticipades. Aquest Decret facilita l'accés de les professionals implicades a les instruccions expressades per la persona que hagi emès la seva voluntat anticipada, sense que la inscripció dels documents en el registre tingui el caràcter de condició necessària per a la seva validesa.

A l'Estat, la Llei 42/2002, de 14 de novembre, bàsica reguladora de l'autonomia del pacient i de drets i obligacions en matèria d'informació i documentació clínica va establir, en l'article 11, el marc normatiu dels documents d'instruccions prèvies en uns termes en els quals encaixava la regulació catalana vigent. A més, va reconèixer que pertoca a cada servei de salut regular el procediment propi adequat per tal que, arribat el cas, es garanteixi el compliment de les instruccions prèvies de cada persona.

II

La forma en què està regulada la formalització del DVA a la Llei 21/2000 presenta diferents traves burocràtiques que colpegen amb més força les poblacions més vulnerables, com ara la gent gran i la gent sense recursos econòmics. El pagament de la notaria o la dificultat que pot comportar el trobar tres testimonis per formalitzar el DVA són obstacles insalvables per a moltes persones.

La majoria de les comunitats autònomes han legislat i desplegat normativament aquestes previsions i han fixat uns requisits més assequibles que els fixats per la legislació catalana sobre les condicions i el procediment per a l'atorgament dels documents de voluntats anticipades. Per exemple, a Aragó i la Comunitat Valenciana es pot atorgar davant de només dos testimonis, i en el cas d'Andalusia, Cantàbria, Castella la Manxa, Comunitat Valenciana, Galícia, Illes Balears, Madrid i Navarra, s'ha previst que el DVA es pugui atorgar davant del personal habilitat dels centres sanitaris. Aquesta major facilitat en la tramitació del procediment ha permès en aquells territoris incrementar notablement el nombre de les persones que atorguen el seu DVA.

A Catalunya, segons dades de l'Estat, el percentatge de DVA atorgats per 1.000 habitants és d'un 14,15%, lluny, per exemple, del 22,36% de la Comunitat Foral de Navarra. Això és degut al fet que els passos a seguir per atorgar i posteriorment registrar el document de voluntats anticipades constitueixen un tràmit complex i difícil de complir. Això suposa un greuge comparatiu per a moltes persones que no poden obtenir el concurs dels tres testimonis amb els requisits exigits per l'art. 8.2.b), ja sigui perquè es troben en situacions de soledat o perquè no volen donar a conèixer a tercers alguns aspectes que formen part de la seva intimitat. Aquestes persones són, en bona part, dones amb una situació econòmica de vulnerabilitat, per a les quals el cost dels aranzels notariais representa un seriós inconvenient i aconseguir la fotocòpia compulsada del DNI de cadascun dels tres testimonis requerits, un vertader impediment.

III

Per tot allò es proposa la modificació de l'apartat 2 de l'article 8 de la Llei 21/2000, de 29 de desembre mitjançant la inclusió d'una nova lletra c, per la qual es reconeix també la possibilitat d'atorgar el DVA davant les i els professionals sanitaris, de manera que aquests professionals també podran complir la funció de testimoniatge. Això permetrà agilitzar la tramitació del DVA i facilitar l'atorgament i la presentació sense perdre el degut rigor en la prestació del testimoniatge, sempre que l'atorgant sigui una persona major d'edat, amb capacitat suficient i que expressa les seves instruccions de manera lliure, com exigeix l'article 8.1 de la Llei 21/2000.

De fet, en l'actualitat, qui normalment informa els pacients sobre la possibilitat d'atorgar el DVA, els orienta sobre els aspectes i situacions que convé tenir en compte en redactar-lo, i els informa sobre les opcions i el contingut d'aquest document, són els i les infermeres i treballadores socials sanitàries adscrites als centres d'atenció primària, als centres hospitalaris i als centres sociosanitaris. Per tant, el reconeixement a les i els professionals sanitaris de la funció de testimoniatge en l'atorgament dels documents de voluntats anticipades no suposarà altra cosa que completar mitjançant una continuïtat lògica la funció que ja presten en l'actualitat. Alhora, permetrà agilitzar la possibilitat de tramitar la seva inscripció al Registre, que en l'actualitat ja es pot fer des dels centres sanitaris esmentats.

A més, aquesta modificació ha de contribuir també a desburocratitzar el procés assistencial, millorar el temps dedicat a l'assistència dels pacients i, en general, facilitar la prestació de l'assistència als equips sanitaris, ja que en comptar amb una major proporció de pacients que hagin atorgat el seu document de voluntats anticipades i en disposar d'accés electrònic als documents atorgats, podran conèixer de forma ràpida i precisa les opcions de les persones a les quals han d'intervenir.

Per tot l'exposat, el Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar, presenta la següent:

ESMENES PRESENTADES

No hi ha cap esmena presentada

Títol de la proposició de llei

TEXT PRESENTAT

Proposició de llei de modificació de la Llei 21/2000, de 29 de desembre, sobre els drets d'informació concernent la salut i l'autonomia del pacient, i la documentació clínica

ESMENES PRESENTADES

No hi ha cap esmena presentada
